

Şut ve Gol! • Jean-Charles Berthier

Türkçesi: Azade Aslan • Çocuk Kitaplar • Roman • 100 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6

SAĞLIK • İLETİŞİM • ERDEMLER • KİŞİSEL GELİŞİM • YETENEKLER • OYUNLAR

futbol • rekabet • sportmenlik • dayanışma • toplumsal cinsiyet • eşitlik • arkadaşlık • önyargı • hırs • antrenman • yetenek • başarı • kazanmak-kaybetmek • hile yapmak • disiplin

Ödüllü Fransız yazar **Jean-Charles Berthier**, Türkçe'deki ilk romanında okurunu, bir mini futbol turnuvasına davet ediyor. Olanca güçleriyle turnuvaya hazırlanan, aksiliklerden yılmayan takımların peşinden soluk soluğa koşturuyor. Kız ve oğlan takımlarının arasındaki amansız rekabeti sergileyen roman, sporda etik değerlere dikkat çekiyor, zafere götüren takım ruhunu, azmi ve disiplini yüceltiyor.

Felix ve takımı, önceki yıl kıl payı kaptırdıkları birincilik için Ümitler Turnuvası'na hazırlanırlar. Kaptan Isaac, turnuvaya günler kala sakatlanınca moralleri bozulsa da pes etmeye niyetleri yoktur. Sahaya çıkacak ve rakiplerini tek tek yeneceklerdir. Ne ki, turnuvada ilk kez yarışan, tuhaf isimli kızlar takımı skor tabelasındaki dengeleri altüst eder. Hayrete düşen Félix ve takımının aklında tek şey vardır: Yoksa bu yeni oyuncular hile mi yapıyorlar!..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Kitabın ilk yarısında kaleci Félix, Şeytanlar takımının oyuncularını nasıl tanıtıyor? Okur, Mathias ve kardeşi Romuald, Çömlekçi lakaplı Max Rigaud, kaptan Isaac karakterlerine dair neler öğreniyor?
- 2- Ümitler Turnuvası'nın diğer futbol turnuvalarından farkı ne?
- 3- Sakatlanan Isaac'ın yerine Emin'in oynaması neden kuşku yaratıyor? Yedek oyuncular böyle zamanlar için değil midir?
- 4- Eşleşme tahtasının önündeki erkek oyuncular, kızlardan oluşan bir takımı neden şaşkınlıkla karşılıyor? Kızlar futbol oynayamaz mı? Siz kız erkek karışık bir takımda oynamak istemez misiniz?
- 5- Felix ve takım arkadaşları için, SSV'in rakibini yenmesi mi, yoksa 4-0 yenmesi mi daha şaşırtıcı? Kızların sahadaki fiziksel gücüne dair nasıl bir mantık yürütüyorlar? Kazanmak için çalışmak yeterli olmaz mı?
- 6- Futbol bir takım oyunu olduğu halde kaleci için yenilgi diğer oyunculara oranla neden daha önemli? Tarlakuşları'nın kalecisi Yannis'in SSV'in kazandığı maçın sonrasında, "Bu iş bitti..." demesine Felix'in tepkisini irdелейin.
- 7- Kızların 7-1 kazandıkları maçta erkekler, onlara ilişkin ne tür yorumlar yapıyorlar? Kızların tekniğini, yeteneklerini, disiplinini nasıl takdir ediyorlar?
- 8- Kazanmakla, yenmek aynı şey mi? Felix ve takımının kazanmaktan çok kızları yenmeye odaklandığını hangi düşünce ve davranışlardan anlıyoruz?
- 9- Tarlakuşlarının yarı finaldeki taktikleri için ne düşünüyorsunuz? Rakibi yenmekle küçük düşürmek arasındaki fark nedir? Antrenör Oliver'nin kupa törenindeki konuşmasını bu açıdan değerlendirin.
- 10- Totem nedir? Karşılaşma öncesi totem yapmak, oyuncu ya da izleyiciye ne tür bir fayda sağlar? SSV'in berabere kaldıkları maç öncesinde kaplumbağa totemi yapması nasıl açıklanır?
- 11- Chloé'nin kişilik özelliklerin irdелейin. Çıkışta Felix'i sinemaya davet etmesi karakteriyle ilgili nelere işaret ediyor?
- 12- Roman takım ruhuna ve kız ya da erkek takımlarını zafere götüren niteliklere dair neler düşündürüyor?
- 13- Romanın tamamen antrenman da yapılan çim sahada ve giyinme odalarında geçmesi, okuru nasıl etkiliyor? Mekânın ve konunun sınırlı olması romanın odağını nasıl belirliyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Tartışma:** Sınıfça önyargının ne olduğunu tartışın. Somut örnekler vererek yaşamlarınızda aslında ne çok önyargı olduğunun farkına varın. Konu iyice anlaşıldığında herkes kendinde ya da çevresinde gözlemlediği bir önyargıyı örnek versin. Paylaşılan her önyargı örneği büyük, uzunca bir kâğıda yazılarak listelensin. Oluşan liste sınıfta “Dikkat Önyargı!” köşesine asılsın. Bir hafta boyunca önyargı olduğu fark edilen her durum bu listeye eklensin. Bakalım, liste ne kadar uzayacak ve sınıfı hangi konularda bilinçlendirecek?
- **Örnekleme:** Günümüzde “kızların yapacakları” ve “erkeklerin yapacakları” diye bir ayrım kaldı mı? Kimler, neden hâlâ kız işi ya da erkek mesleği gibi ayrımcılık yapıyor? Bu ayrımı yapanlar kimlere, hangi işleri yakıştırıyor? Örnekler üstünden tartışın. Örneğin, kadınlar kepçe operatörü, araba tamircisi, erkekler ev temizlikçisi, bebek hemşiresi olamaz mı?
- **Atölye:** Başarı kavramını sınıfça irdelemek için bir felsefe atölyesi düzenleyin. Herkes başarıdan ne anladığını, neyi başarı olarak nitelendirdiğini söylesin. Para, mevki, iş, dış görünüm, araba, mülk gibi unsurlar başarı olarak görülebilir mi? Toplumda yaygın başarı anlayışı ne, bu anlayış ne kadar doğru? Konuyu ayrıntılarıyla düşünün ve toplumsal olarak benimsenen görüşleri sorgulayın.
- **Araştırma:** Öğrenciler 5 gruba ayrılınsın. Gruplar çeşitli alanlarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin nasıl uygulandığını araştırınsın. Her grup aile, sanat dünyası, siyaset-parti-yönetim alanları, iş dünyası ve spor ortamlarından birini seçerek gerçek yaşamda kadın-erkek ayrımı olup olmadığını, pozisyonlar, unvanlar, ücretler üzerinden somut örneklerle açıklasın. Her grup kendi alanı için bir sonuç raporu çıkarsın. Raporlar tartışıldıktan sonra diğer sınıfların da görebileceği ortamlarda yaygınlaştırılsın.
- **Çalıştay:** Öğrenciler 4-5 kişilik gruplar halinde çalışarak ilk adımda spor dallarında kazanma-kaybetme kavramlarını rekabet, hırs ve sportmenlik üzerinden olumlu-olumsuz örneklerle irdelesin. Hangi spor dallarında ne tür eğilimler olduğunu nedenleriyle birlikte açıklasın. İkinci adımda her grup sorunların çözümü için önerilerini sıralasın. Çalıştay sonunda ortak olduğu saptanan görüşler ve öneriler okulun yayın organlarında duyurulsun.
- **Oyun:** Kızlı erkekli karışık 2 takım oluşturarak, romandaki gibi bir mini futbol maçı düzenleyin. Maç sonunda sportmenlik ya da etik dışı davranışları sınıfça tartışın.
- **Video:** 2-3 kişilik gruplara ayrılın. Yazarın, “Şahsen, kimi zaman başarısız olmanın önemli olduğuna inanıyorum, kendinizi aşmanızı sağlayan budur. Yani kazanamadığınızda, bunu ağırbaşlılıkla kabul etmelisiniz,” sözlerinden yola çıkarak başarmak-kaybetmek arasındaki farkı ve ilişkiyi çalışma, disiplin ve kendini geliştirme yöntemleri üzerinden açıklayan videolar çekin. “Her kayıp başarısızlık sayılır mı? Hile yoluyla başarmak gerçek performansı gösterir mi? Haklılık-haksızlık kavramları ve etik değerler nasıl gözetilmeli?” gibi soruları da düşünerek içeriklerin kapsamını genişletin. Videoları içerik, görsellik ve yaratıcılık yönleriyle değerlendirin. Bu yönleriyle de dikkat çeken 4 videoyu okul içi ve dışında yaygınlaştırın.
- **Anket:** İlk aşamada herkes çevresinden en az 4 yetişkine, “Sizce sporda ve sanatta yetenek mi yoksa çok çalışma mı başarıya götürür?” diye sorsun. İkinci aşamada aynı soruyu okuldaki diğer öğrencilere yöneltin. İki grubun yanıtlarını işleyerek karşılaştırın. Bakalım, yetişkinlerin ve çocukların görüşleri aynı mı? Anket sonucunu bir rapor biçiminde düzenleyin.